

ZBORNÍK
SLOVENSKÉHO
NÁRODNÉHO
MÚZEA

ARCHEOLÓGIA
ROČNÍK XCIV – 2000

ZBORNÍK

SLOVENSKÉHO
NÁRODNÉHO
MÚZEA

ANNALES
MUSEI
NATIONALIS
SLOVACI

ARCHEOLÓGIA
10

ROČNÍK
XCIV – 2000

ZBORNÍK

SLOVENSKÉHO NÁRODNÉHO MÚZEA

ARCHEOLÓGIA

10

Redakčná rada

PhDr. Štefan Holčík, CSc. (predseda), PhDr. Beata Egyházy-Jurovská,
PhDr. Dušan Čaplovič, DrSc., Prof. PhDr. Richard Marsina, DrSc.,
PhDr. Etela Studeníková, CSc., PhDr. Stanislav Šiška, DrSc.,
PhDr. Adrián Vallašek, PhDr. Ladislav Veliačik, CSc.

Odborný redaktor a zostavovateľ
PhDr. Beata Egyházy-Jurovská

Autori fotografií:

Mikuláš Červeňanský, Zdeněk Farkaš, Irena Kovačovská

Autori kresieb:

Tereza Belanová, Katarína Čičová, Lesana Hrehorová, Kyra Matuščíková,
Veronika Studeníková a autori

Preklad do nemeckého jazyka: Mgr. Jana Kličová

Sadzba: Zana, Beniakova 18, 841 05 Bratislava
Tlač: AD-Vydavateľská a polygrafická agentúra, Vigfášská 12, 851 06 Bratislava

Vydalo Slovenské národné múzeum-Národné múzejné centrum,
Vydavateľstvo SNM, 2000

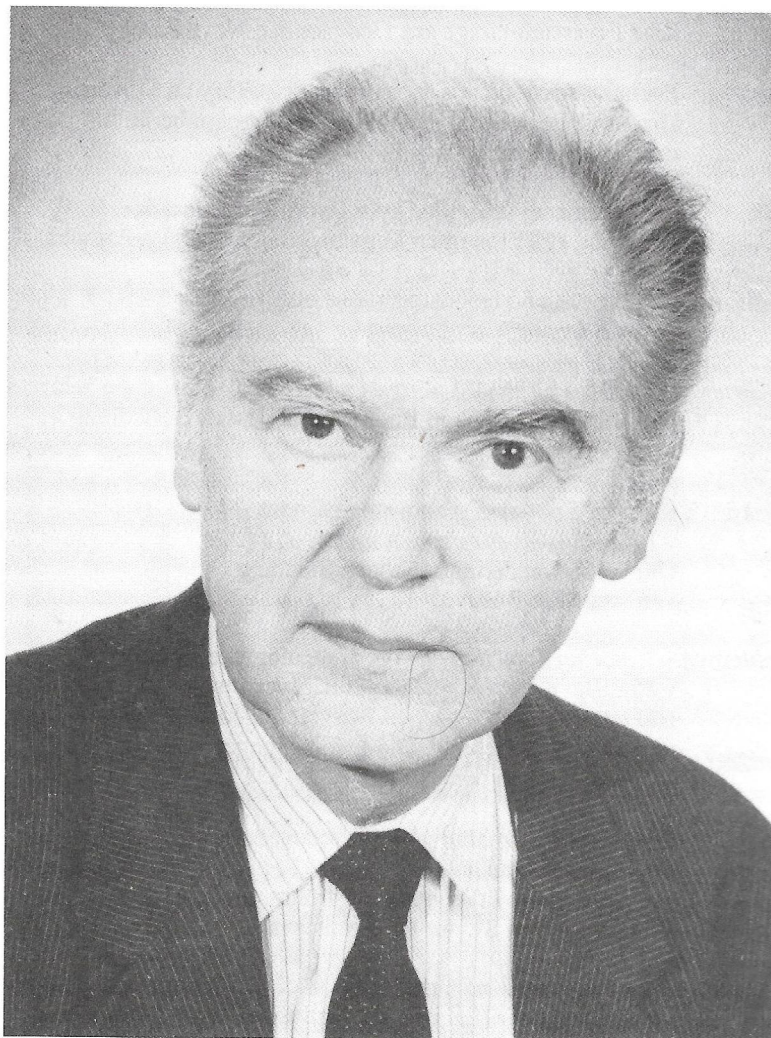
Šéfredaktorka Vydavateľstva SNM: PhDr. Beata Egyházy-Jurovská

© Slovenské národné múzeum-Archeologické múzeum, Bratislava 2000

ISBN 80-8060-048-1

OBSAH – INHALT

<i>Štefan Holčík:</i>	Pamiatke PhDr. Alojza Habovštiaka, DrSc. 5
<i>Peter Barta:</i>	Pazuriková čepel' z Dedinky, okr. Nové Zámky ..... 7 Eine Feuersteinklinge aus Dedinka, Kr. Nové Zámky 10
<i>Juraj Bartík:</i>	Počiatky stredodunajskej mohylovej kultúry na Slovensku ..... 11 Die Anfänge der mitteldanubischen Hügelgräberkultur in der Slowakei 26
<i>Jozef Paulík:</i>	Nález hlinenej vtáčej loďky v Dvorníkoch-Posádke. II. .... 29 Der Fund einer tonernen Vogelbarke in Dvorníky-Posádka. II. 57
<i>Etela Studeníková:</i>	Endbronze und hallstattzeitliche eiserne Beile in der Slowakei 61
<i>Vítazoslav Struhár:</i>	Hradisko Stráňa v Ludrovej a jeho osídlenie v dobe železnej ..... 79 Der Burgwall Stráňa in Ludrová und dessen Besiedlung in der Eisenzeit 90
<i>Igor Bazovský:</i>	Sídliisko z obdobia sťahovania národov v Bratislave-Rusovciach ..... 91 Die völkerwanderungszeitliche Siedlung von Bratislav-Rusovce 102
<i>Magda Pichlerová – Katarína Tomčíková:</i>	Prvé archeologické výkopy v Bratislave-Devíne a jeho okolí. Výskumy I. L. Cervinku ..... 103 Die ersten archäologischen Ausgrabungen in Bratislava-Devín und dessen Umgebung. Die Erforschungen von I. L. Cervinka in den Jahren 1921–1922 122
<i>Vladimír Turčan:</i>	Príspevok k poznaniu včasnostredovekého osídlenia Sv. Jura pri Bratislave ..... 123 Ein Beitrag zur Erkennung der frühmittelalterlichen Besiedlung von Sv. Jur bei Bratislava 136
<i>Branislav Lesák:</i>	Stredoveké pece na Uršulínskej ulici v Bratislave ..... 137 Mittelalterliche Ofen in der Uršulínska Gasse in Bratislava 147
<i>Zdeněk Farkaš – Marian Samuel:</i>	Valové opevnenie v Bratislave na Poliankach a oľázka zaniknutého Kostola Sv. Margity ..... 149 Die Wallbefestigungsanlage in Bratislava-Polianky und die Frage der Untergegangenen St. Margaretenkirche 165
<i>Beata Egyházy-Jurovská:</i>	Za PhDr. Belom Pollom, DrSc. 167

*Venované pamiatke
PhDr. Alojza Habovštiaka, DrSc. (9. 5. 1932 – 11. 6. 2000)*

Dňa 15. 6. 2000 sa Slovenské národné múzeum rozlúčilo v bratislavskom krematóriu so svojim dlhoročným pracovníkom PhDr. Alojzom Habovštiakom, DrSc.

Po ťažkej dlho trvajúcej a veľmi bolestivej chorobe, keď už jeho organizmus nedokázal vzdorovať, zaspal navždy v skorých ranných hodinách 11. júna 2000. Odišiel dobrý, čestný a spravodlivý človek, ktorému bolo dopriate dožiť sa len 68 rokov. Celý jeho život plynul v zmysle biblických slov „buď dobrý až do smrti a dám ti korunu života“.

Alojz Habovštiak prišiel nastálo do Bratislavy, keď sa v roku 1969 stal na základe výberového konania prvým riaditeľom vtedy novozaloženého Archeologického ústavu Slovenského národného múzea. V roku 1977 po smrti riaditeľa SNM Jozefa viachoviča prevzal funkciu riaditeľa Slovenského národného múzea. Z hľadiska slovenského múzejníctva vo vzťahu k archeológii bolo najväčším prínosom v čase jeho funkčného obdobia zriadenie špecializovanej expozície „Klenoty dávnej minulosti Slovenska“ v rekonštruovanom kráľovskom paláci Bratislavského hradu 28. októbra 1988. Pod jeho vedením sa Archeologický ústav SNM v roku 1989 pretvoril na SNM-Archeologické múzeum.

Prvé prejavy začínajúcej ťažkej choroby Alojz Habovštiak znášal s optimizmom. Politické zmeny roku 1989 a zhoršujúci sa zdravotný stav ho však priviedli k rozhodnutiu vzdať sa funkcie riaditeľa SNM. Naďalej ostal pracovať v SNM-Archeologickom múzeu a súčasne sa podrobil dôkladnej liečbe. Ani po dosiahnutí dôchodkového veku Slovenské národné múzeum neopustil. Práve intenzívna a pedantná práca ho udržiavala pri živote, umožňovala mu zabúdať na strasti a bolesti. V decembri 1993 získal hodnosť doktora historických vied. Do konca apríla 1999 pracoval v SNM-Národnom múzejnom centre. V tých rokoch sa venoval predovšetkým prekladu Príručky všeobecnej muzeológie od Friedricha Waidachera z nemčiny.

Zodpovedajúceho uznania za celoživotnú obetavú prácu na poli kultúry sa Alojz Habovštiak od slovenského národa dožil až na úplnom sklonku života. Napriek bolestiam, ktoré mu spôsobovala zákerná choroba, prevzal s radosťou a zadosťučinením z rúk prezidenta Rudolfa Schustera dňa 1. 1. 2000 ako najvyššie ocenenie Rád kniežaťa Pribinu III. stupňa .

Usilovná a vytrvalá práca Alojza Habovštiaka na poli histórie, archeológie a muzeológie ostane nadhlo vzorom a príkladom pre ďalšie generácie pracovníkov slovenských múzeí.

Štefan Holčík

VYSVETLIVKY POUŽITÝCH SKRATIEK

AAC	– Acta Archeologica Carpatica
AA	– Hung Acta Archeologica Academiae Scientiarum Hungaricae, Budapest
AÉ	– Archeológiai Értesítő, Budapest
AII	– Archaeologia Hungarica, Budapest
AP	– Archeologia Polski
AR	– Archeologické rozhledy, Praha
ArchA	– Archacologia Austriaca, Wien
AV	– Archcološki vestnik, Ljubljana
AVANS	– Archeologické výskumy a nálezy na Slovensku, Nitra
BerRGK	– Bericht der Römisch-Germanischen Kommission, Frankfurt a. Mein
Bratislava	– Bratislava, časopis Národného výboru Bratislavy
ComArchHung	– Communicationes Archaeologicae Hungariae, Budapest
ČMM	– Časopis Moravského muzea, Brno
ČNM	– Časopis Národního muzea, Praha
FA	– Folia archeologica, Budapest
FÖ	– Fundberichte aus Österreich, Wien
HS	– Historica Slovaca
Inv.Arch	– Inventaria Archeologica, Bonn
IPEK	– Jahrbuch für prähistorische und ethnographische Kunst, Berlin
Jahrbuch des RGZM	– Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseum, Mainz
MAGW	– Mitteilungen der Prähistorischen Kommission der österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien
OP	– Obzor prehistorický
Pam. arch.	– Památky archeologické, Praha
PBF	– Prähistorische Bronzefunde, München
PV	– Přehled výskumů, Brno
PZ	– Prähistorische Zeitschrift, Berlin
RGF	– Römisch-Germanische Forschungen
Sborník ČsSA	– Sborník Československé společnosti archeologické, Brno
Sborník FFBU	– Sborník Filozofické fakulty Brněnské univerzity, Brno
SlA	– Slovenská archeológia, Nitra
SMSS	– Sborník Muzeálnej slovenskej spoločnosti
ŠZ	– Študijné zvesti Archeologického ústavu SAV, Nitra
WAB	– Wissenschaftliche Arbeiten aus dem Burgenland, Eisenstadt
WPZ	– Wiener Prähistorische Zeitschrift, Wien
Zborník SNM	– Zborník Slovenského národného múzea, Bratislava
ZfA	– Zeitschrift für Archäologie, Berlin